

Kelet

és szörme gal... V. Janky, Fő.

ilt Kolozsváron... Olesó árak, uta-

SS

Románában!... ORADEA

ha irodának is... 2 Herkovitsnál.

sélyeni Miklós... 25 lejért kap-

lután a sport... Str. Regina

nában perfekt... do joghallgató,

az, világos 200... Ertekezhetni

izlet italmérés... hóhivatalban.

S!... Uioara.

Kelet

Gyp és... könnyvei!

52 lej
52 lej
52 lej
52 lej

52 lej
52 lej
52 lej
52 lej
52 lej
52 lej
52 lej
52 lej
52 lej
52 lej

40 lej
60 lej
40 lej
40 lej
40 lej
40 lej
40 lej

KELET
ABAN

ET LELKÉ-
KELETBEN

XIII EVF. • SZAM 229
Cluj—Kolozsvar, 1930
október 22 Szerda
5691 EV - TISRI 30

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassal
ucca) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lej
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

Az Uj E
és bán
Cikkeink 400
forrás 1
Diszter 2. II. c. 8.
Kéziratol
és megör:

Ramasetter Robert
BUDAPEST

KELET

ZSIDO POLITIKAI NAPILAP

A diákság kötelességei

A kolozsvári egyetemi ünnepek fényes külsőségek között zajlottak le, mintegy annak dokumentálására, hogy a kultúra ünnepe minden lényt megérint. Az európai kultúra kialakulása óta ezer és ezer tudós, gondolkodó hangzott az a ma is teljes érvényben lévő megállapítást, hogy minden nép fejlődése és haladása — az anyagi haladáson kívül — kulturájának mélységétől és komolyságától függ. Valószínű, hogy a kolozsvári egyetem tíz éves jubileumának ünnepei is ezt az elvet akarták gyakorlatilag dokumentálni s ezáltal tenni lélekemelővé annak minden mozzanatát.

A külsőségek leírását lapunk más helyén merítettük ki. A lélekemelő ünnepekkel kapcsolatban ezuttal különösen egy olyan kijelentéssel akarunk foglalkozni, amely Racovita kolozsvári professzor ajkairól hangzott el s mely minket, zsidó kisebbségeket különösen jóérzéssel tölt el. Ez a kijelentés valóban a kultúra átértéséből és átérzéséből fakadhatott, mert hiszen nem kevesebbet mond, mint azt, amit mi már annyi fájdalmas eset kapcsán hangzottunk:

„A diák kötelessége az, hogy tanuljon, a tanár kötelessége az, hogy tanítson s mindkettőjük kötelessége az, hogy megvédjék ezt az intézményt minden politikai és felekezeti küzdelemtől!”

Racovita professzor eme szavai valóban érdemesek arra, hogy az egyetem tíz éves jubileuma alkalmából külön megörökítsük őket. Hiszen ezek a szavak minden kultúra lényegét fejezik ki: az értelem fölényét és jogát a nyers erőszak, a tudás és megismerés hatalmát a tudatlanság és elfogultság fölött, a gondolat szépségét az ösztönök romboló szándékai ellenében. Az erőszak minden kor és mindenhol csak pillanatnyi eredményeket tudott elérni: a maradó intézmények azonban a szellem, a jog és a méltanyosság pilléreire épültek. A harc elkerülhetetlen eleme ugyan az életnek, de a harcok megvívásához és eredményességéhez igazságosság és a tudás megszentelte emberszeretet szükséges. A szenvedély mindig vak és elfogult, ezzel szemben a tudás nyitlankintetű és méltányos.

Nekünk, kisebbségeknek régi óhajunk az, hogy az új történelmi keretekben a kultúra megbecsülése által és ennek erejével érezzük otthon magunkat. Nagyön jól tudjuk, hogy a mi sorsunk kedvező alakulását csakis a türelem és a megértés teljességétől várhatjuk s ez a türelem és ez a megértés csakis a többségi nép fiainak kulturális előrehaladottságától várható. Lehetnek érdekek, amelyek embereket egymás ellenfelévé tesznek, de nem lehet olyan ellentét, amelyet közös kultúra szeretete áthidalhatóvá ne tehetne.

Racovita professzor szavai ennek a lehetőségnek a szépségét villantják meg előttünk, annak lehetőségét, hogy végre a kultúra terjesztésére és elmélyítésére épült román tudományegyetemek falain belül is a megértés és a kultúra szeretetében való egymásra találás szelme adja át helyét az áldatlan harcoknak. Ha már az emberi természet ugyan megalkotva, hogy nem tud lemondani a versengésről, úgy ez a versengés — a tudás és belátás maximumáért való versengés legyen, ne pedig a faji és felekezeti gyűlöletben való elmerülés. A gyűlölet szelleme mindig csak rombol, mindig csak atavisztikusan barbár ösztönöket ébreszt fel, holott az egyetemeknek ép az a feladatuk, hogy a tudomány erejével az embert mindinkább kiragadják erendő hibái sötétségéből s egy magasabb civilizáció eszménye felé lendítsék.

Racovita professzor szavai a kolozsvári egyetem ünnepeinek lélekemelő sorozatában a mi számunkra egy külön ünnepet jelentenek s azt a hitünket erősítik meg, hogy vannak a román kultu-

rának olyan felelős tényezői, akik egyre tisztábban és egyre komolyabb hittel törekednek arra, hogy a kultúra terjesztésére emelt intézmények falai közül kiűzzék a gyűlölet és az erőszakra hajla-

mos elfogultság szellemét s az ifjuság előtt olyan ideálokat csillogtassanak, amelyek a román faj és nemzet kulturális elhivatottságát minden politikai jelszónál jobban dokumentálják.

Befejeződtek a kolozsvári egyetem jubiláris ünnepei

Programszerűen folyt le a királylátogatás második napja is — Délelőtt féltizenegykor ünnepi keretek között, a királyi család jelenlétében megnyílt a jubiláns egyetem új tanéve — Bankett és népművelési és botanikus kertben — Az etnográfiai múzeum és az iskolák meglátogatása után este 7 órakor a királyi vendégek elutaztak Kolozsvárról

Racovita rektor: „A tanár feladata, hogy tanítson és a diák kötelessége, hogy tanuljon!”

Cluj—Kolozsvar, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári egyetem jubiláris ünnepeinek második napja nem kisebb külső pompával, de a város lakosságának megcsappant érdeklődése mellett zajlott le. A programot délelőtt féltizenegy órakor az egyetemi tanév ünnepélyes megnyitóját gyűlése vezette be, a királyi család tagjai és mindazon notabilitások jelenlétében, akik a tegnapi jubiláris ünnepségen résztvettek. A királyi család tagjai az éjszakát az udvari vonatban töltötték, ugyszintén a pályaudvaron aludtak a kormány tagjai is Mironescu miniszterelnököt kivéve, akit dr. Pop Livius szállásolt el.

Megérkeznek a királyi vendégek

Tíz óra után néhány perccel érkeztek meg az egyetem épületébe a kormány tagjai, valamint az egyházi méltóságok Miron Christea patriarchával az élükön. Féltizenegy óra már elmúlt, amidőn szipjelés jelezte a Ferdinánd király uton és a Főtéren végig a várakozók ezreinek, hogy a királyi család tagjai elindultak a pályaudvarról. Háromnegyed tizenegykor érkeztek meg az egyetem elé a királyi udvar számnélküli, címeres Rolls Royce kocsiain a királyi család tagjai és az udvar. Az első kocsiiban Károly király, Mária királyné és Miklós herceg foglaltak helyet, a

másodikban Svidenek ezredes, Mária királyné adjutánsa és Procupiu udvarhölgy ültek. Az egyetem bejáratánál Racovita rektor fogadta a királyi vendégeket, akiket ezuttal is a főmorsall, testőrtisztek és lakajok egész serege kísért. Az aulában ugyanugy helyezkedtek el a vendégek, mint a jubiláris ünnepségen. Az első sorokban ott láttuk Christea patriarchán kívül Sáráteanu volt régent és Vaída volt belügyminisztert. A baloldali emelvényen foglaltak helyet a királyi család tagjai. Mária királyné ezuttal lila selyemruhát viselt, ugyanilyen színű főkötővel. Szemben velük, a jobboldali emelvényen ültek Mironescu miniszterelnök és Costachescu közoktatásiügyi miniszter. Mironescu mellől hiányzott ezuttal azonban Maniu, akit a kora reggeli órákban ismételtén megvizsgált Pop Livius professzor. A volt miniszterelnök láza csökkent, torokgyulladás mulófélben van, de még néhány napig az ágyat kell őriznie. Pontosan háromnegyed tizenegy óra volt, amidőn a zsufoltság megtelt aulában Racovita prorektor az ülést megnyitotta. Mindenekelőtt is a felséges vendégeket üdvözölte, köszönetet mondván nekik azért, hogy személyes megjelenésükkel emelik a megnyitóját gyűlést és pompáját. Ezután bejelentette, hogy Öfelsége II. Károly király óhaját a gyülekezethez beszélni.

nári karnak mindenekelőtt is nevelni az ifjuságot. A tanárok munkája csak akkor lehet eredményes, ha a legszorosabb kapcsolatokat tartják fenn tanítók és tanítványok. Kívánom, hogy a kolozsvári egyetem munkája méltó legyen ahhoz a névhez, amelyet az egyetem visel: I. Ferdinánd király nevéhez!

A kormány képviselője beszélt

Percekig tartó eljenzés és taps követe az uralkodó beszédét, amely után a lelépő Racovita rektor Costachescu közoktatásiügyi miniszternek, a jasi egyetem professzorának adta meg a szót, Costachescu kifejtette, hogy a kolozsvári egyetem fennállása a románság politikai törekvéseinek diadalát jelképezi és egyben kezessége a román nép kulturális fejlődésének. Az egyetemi tanárokhöz fordulva, ezután a következőket mondotta Costachescu:

— Most, az új iskolaév kezdetén vizsgáljuk meg, kinek mi a kötelessége az államal szemben, amelynek felelőssége az állam oly súlyos anyagi áldozatokat hoz. Az egyetemi tanárok ne felejtsek el, hogy az egyetem a diákságról van, azért, hogy megteremtjük a lehetőséget az ifjú generációk számára, hogy tanulhassanak, hogy elmélyedhessenek a kultúra értékeiben és hogy ezáltal legyőzhessék mindazokat az akadályokat, amelyek a nemzet fejlődésének útjában állanak.

Ne zavarják meg a munka atmoszféráját

— Önök pedig, diák urak, tanulják meg, hogy az életnek értelme van s hogy van miért küzdeniök és dolgozni. Tanulják meg, hogy tagjai egy közösségnek, amelyért áldozatot kell hozniok. Teljesíteniök kell kötelességüket a hazával, a társadalommal és családjukkal szemben. Komolyan kell előkészülniök az életre, amely egyre nehezebb lesz.

Hagyjanak fel mindennel, ami akadályozza Önöket tanulmányaikban s az életre való felkészülésben. Ne zavarják meg a munka atmoszféráját nyugalmát és esőndességét. A szociális kérdésekkel lesz majd idejük később is foglalkozni.

ami természetesen nem akarja azt jelenteni, hogy a diákságnak ki kell kapcsolódnia a társadalmi életből.

Végül sikert kíván az új egyetemi évhez. Amint látható, a közoktatásiügyi miniszter beszédében, ha diplomatikus szavakban is, de eléggé kifejezően értécsére kívánta adni a kolozsvári egyetem hallgatóságának azt az óhaját, hogy szünjenek meg azok a villongások és mozgalmak, amelyek nemesak a diákok (Folytatása a harmadik oldalon)

A király a diákok kötelességeiről

Az uralkodó elvette Miklós herceg elől előre elkészített beszédét, amelyet a herceg éppen abban a pillanatban tanulmányozott és harsány hangon, a rutinizott szónok fölényével olvasta fel azt. Az uralkodó azokról a kötelességekről és feladatokról beszélt, amelyek a diákságra s a tanári karra várnak. Figyelmeztette a diákokat az ország nehez helyzetére s felhívta a diákságot arra, hogy az idő komolyságához mért fegyelmelzettel dolgozzék és tanuljon, mert csakis a konstruktív munka, a fegyelmelzetség s a renddel szembeni respektus tesz lehetővé az ifjú generációnak, hogy az ország jobb jövőjét előkészítsék.

— Az ország ma válságos napokat él — kezdte beszédét az uralkodó. Annál inkább kötelessége a királynak, hogy személyesen jelenjék meg mindenütt és vegyen részt népének életében. Örömmel tettem eleget a meghívásnak, hogy megjelenjek a kolozsvári egyetem megnyitóján gyűlésén és nem kételkedem, hogy az új esztendő a komoly, elmélyülő munka esztendeje lesz.

— Ti, diákok — folytatta beszédét a király — erőteket megfeszítve kell hogy

dolgozatok, hogy megfelelhessenek abban az élethivatásban, amelyet választottatok magatoknak. A ti munkátokon alapszik Románia jövője, a ti tanulástok veti meg a románság kulturális és civilizatorikus fejlődésének alapjait. Ha ma nehezek is a viszonyok, ne vegye el a ti munkakedveteket és ne mérsékelje benneteket a fiatalság elánját, de ellenkezőleg, buzdítozzon arra, hogy ketőzött erővel dolgozzatok és tanuljatok. Az egyetem az otthona mindannak, ami szép és nemes. Az egyetem az a hely, amelyben kiteljesedik a jövő generációja. Olyan ifjuságra van szükségünk, amely széles látókörrel rendelkezik, de ugyanakkor törhetetlen sziklafalként áll hazájának és nemzetének védelmében. A tanulás nem cél, csak eszköz csupán arra, hogy benneteket a jövőre előkészítsen s hogy hivatásotokban való kiképzés révén megadja nektek a lehetőséget arra, hogy a köztér dolgozhatatok. Kitalálhatnánk inkább a jobb jövő óhaját és az annak elérésére való törekvést, mint töletek, akik a holnap Romániáját készítitek elő. A ti munkátok azonban csak akkor lehet teljes, ha a legfőbb emberi erényt, a jellemet fogjátok kultiválni. Erre kell a ta-

Tűzkárunknál megsérült árukat

október 20-tól november 2-ig hatósági engedéllyel

olcsón kiárusítjuk. A sérült árukat csak készpénzért árúsítjuk

Heller és Molnár

divatnagyáruháza, Cluj-Kolozsvár
Calea Regele Ferdinand 15 szám

Lezajlott Désen az erdélyi cionista Revizionista Unió és Brit Trumpeldor második országgrészi konferenciája

A Revizionista Unió az országos konferencia elé fogja terjeszteni a Somer Hacair szervezet működését, amelyet zsidótlannak minősít

Dés, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap, október 19-én tartotta meg Désen az erdélyi cionista Revizionista Unió második országgrészi konferenciáját, amelyet egybekötötték az unió ifjúsági szervezetének, a Brit Trumpeldornak konferenciájával. Délelőtt 11 órakor nyílt meg az együttes konferencia a városi színház épületében, amelynek nézőterét százhatvanhat delegátus és a páholyokat és az emeleti ülőhelyeket az érdeklődő közönség sorai töltötték meg. A város uccáin már a kora reggeli órákban színes képet nyújtott a Brit Trumpeldorok egyensapkás kiküldötteinek csoportja. Összesen 21 erdélyi zsidó központ küldötte el delegátusait, akik a következőképp osztották meg: 19 revizionista helyi csoport képviselőjében 48 delegátus jelent meg, 21 Bétár képviselőjében pedig 64 delegátus képviselte a revizionista ifjúságot a konferencián.

A konferenciát dr. Agai Andorné, a dési revizionista helyi csoport elnöke nyitotta meg és megnyitó beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy éppen a dési csoport láthatja vendégül a második konferenciát és kifejezte azt a reményét, hogy a mozgalom rövidesen meg fogja hódítani az erdélyi cionista tömeg többségét, hogy a hivatalos cionista faktorok által feladott ideál, a zsidó állam, minden kishitűség ellenére is megvalósítható legyen Erec Jiszráelben.

Utána az üdvözlések következtek, amelyeknek során dr. Weinberger Manoné, a VIZO nevében, Rosenzweig M. Jehuda a dési cionista helyi csoport nevében, Weinberger Nándor az Erdélyi Nemzeti Szövetség Kisintézőbizottságának nevében, Berger Adolf héber nyelven, a Mizrachi nevében, Singer Zoltán az Aviva-Barisszia nevében üdvözölték a revizionisták konferenciáját. Ezután Weinberger Ernő az igazolóbizottság jelentését terjesztette be és felolvasta a konferenciához érkezett üdvözlő táviratokat: dr. Fischer József, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnökének táviratát, a revizionista világosi londoni központjának üdvözlő levelét és számos erdélyi revizionista táviratát és levelét, amelyekben távolmaradásukat mentették ki. A konferencia elnöksége a következőképpen alakult meg: dr. Agai Andorné, dr. Weinberger Manoné, dr. Knöpfler Bernát, Diamant Elemér, Schwartzmann Sándor és Feuerstein Kálmán, a Brit Trumpeldor főparancsnoka.

Dr. Knöpfler Bernát politikai referátuma.

Az érdelemes tárgyalás dr. Knöpfler Bernát politikai referátumával kezdődött, aki közel másfél óra előadásban ismertette a világszervezet politikai működését az utolsó tíz esztendőben és kimutatni igyekezett Weizmann politikájának hibáit, amelyek — szerinte — logikus követke-

zetességgel a Palesztina-építés politikájának teljes csődjéhez kellett, hogy vezessenek. A referátum különösen a cionista szervezet elnökének az utolsó Actions Comité ülésén tett nyilatkozatával foglalkozott és kijelentette, hogy Weizmann professzor eddigi működésével feladta a cionista szervezet összes szerzett jogait és most berlini nyilatkozatával a cionista ideált magát is cserben hagyta. Végül határozati javaslatot nyújtott be, amelyet a konferencia egyhangulag fogadott el. A határozati javaslat lényege, hogy

a cionista szervezet elnökének kijelentése, amely szerint a zsidó állam nem valósítható meg, nem kötelező a cionistákra és ezzel az elnökkel szemben a konferencia a legmesszebbmenő bizalmatlanságát nyilvánítja.

Követeli a határozati javaslat Weizmann elnök lemondását, új választások alapján a kongresszus azonnali összehívását, hogy az a revizionisták-
nak adja át a szervezet vezetését.

A sajtóreferátum.

A politikai referátum után egy óras szünetet tartott a konferencia, amelyet délután félhárom órakor nyitottak meg újra. A referátumok során Diamant Elemér hírlapíró a sajtóreferátumot tartotta meg, amelyben a párt-sajtó nagy fontosságát emelte ki és tartalmas előadásban ismertette a sajtó nagy fontosságát, minden népmozgalom munkájában. Felhívta a figyelmet a cionista revizionista unió most megindult hetilapjára, a „Zsidó Állam”-ra és javaslatára a konferencia minden revizionista részére kötelezővé tette, hogy a lapra előfizessen és annak az érdekében a legintenzívebb propagandát fejtsse ki.

Dr. Weinberger Manoné igen ötletes javaslatot terjesztett be, amely a Brit Trumpeldor tagjainak kiházasításával kapcsolatos. Javaslatára a Bétár száz fiú és száz leányból kétszáz csoportot alakítsanak, amelyek valamely tekintélyes pénzintézetrel megállapodást kötnek olyan formán, hogy

minden egyes Brit Trumpeldor tag házassága alkalmával ötvenötvenezer lej hozományt kap.

Ezután Feuerstein Kálmán tartotta meg ifjúsági referátumát, amelyben a Brit Trumpeldor nevelési és szervezeti ügyeire vonatkozólag terjesztett elő javaslatokat a rohamosan fejlődő erdélyi Bétár-munka megszervezésére. Javaslatára kimondotta a konferencia, hogy a revizionista ifjúsági szervezetek saját iniciatívából nem kezdeményeznek ifjúsági blokk alakításokat, de az egyes szervezetek belátására bizza, hogy esetleges rendezvényeiken más cionista ifjúsági alakulatokkal működjenek együtt. Határozattá lett az is, hogy a zsidó sporegyesületekben, a Barissziában és

a Sómér szervezetben lévő Bétár-tagok egyelőre megtartják kapcsolatukat ezekkel a szervezetekkel, de ezt a kapcsolatot idővel le kell építeni,

mert a Brit Trumpeldor nevelési rendszere az illető Bétár tag teljes munkarejéjét és idejét veszi igénybe.

Feuerstein Kálmán eddigi Bétár-főparancsnok javaslatára a konferencia a Bétár Hanhaga Eljolith-ját áthelyezi Kolozsvárra és átszervezi a főparancsnokságot olyképpen, hogy ezután ez a következő öt tagból fog állni: Diamant Elemér, Feuerstein Kálmán, Fischer Ernő, Goldstein (maszkir rasi) és dr. Knöpfler Bernát, mint a cionista revizionista unió végrehajtó bizottságának kiküldötte.

Schwartzmann Sándor a Brit Trumpeldor szervezetre vonatkozólag tartott igen tartalmas referátumot, amely egész új alapokra helyezi a Bétár szervezkedést. A pénzügyi javaslat felolvasása után Goldstein Slomó a Bétárak nyári táborozására vonatkozó javaslatokat tett, amelyek lehetővé teszik, hogy a Bétárak minden évben, Erdély különböző vidékein fülthessék el nyári szabadságidejüket.

Székely Sándor felolvassa a távollévő Fischer Ernő szervezeti referátumát, amelyben Fischer Ernő markáns vonalakkal rajzolja meg a cionista világszervezet összeomlásának az okait és ennek függvényeképpen az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség leromlását, amely odavezetett, hogy a központot olyan helyre kell áthelyezni, ahonnan előreláthatólag lelkiismeretes adminisztráción kívül semmit sem várhatunk. A jelen körülmények között az erdélyi revizionista cionisták — mindia Fischer Ernő — nem szabad, hogy idejüket meddő párt-harcokkal elvesztesseék a Zsidó Nemzeti Szövetségben belül, hanem független és tervszerű felvilágosító és nevelőmunkával kell, hogy előkészüljenek az erdélyi zsidó tömegek megszervezésére. A Midón a cionista világszervezet vezetését a revizionisták fogják átvenni, az erdélyi uniónak is készen kell lennie a Zsidó Nemzeti Szövetség vezetésére.

A Sómér Hazair ellen.

Ezután általános vita következett, amelynek során igen hevesen támad-

ták a Sómér Hazair szervezetet, amely működésével egyrészt veszélyezteti a cionista szervezetek munkáját és létét, másrészt alkalmasak arra, hogy a vallásos zsidóság felháborodását váltsa ki. Tekintettel arra, hogy a revizionista unió vezetősége ezt az ügyet a 26-án Nagyváradon megtartandó erdélyrészi cionista konferencia elé kívánja vinni, az elnök az erre vonatkozó vitát berekesztette és a konferencia elfogadta Goldstein javaslatát, amely szerint

a Brit Trumpeldor szervezet megszakit minden érintkezést a Sómér Hazairral, annak működését a legteljesebb mértékben zsidótlannak minősíti

és utasítja a vezetőséget, hogy a konkrét adatok felsorolásával az ügyet a cionista konferencia elé terjessze és

a konferenciától követelje a Sómér Hazair kizárását az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségből.

A vita további során a pénzügyi és szervezeti kérdések egész sora nyírt megfelelő határozatokban megoldást és több felszólaló javaslatára és hozzászólások után a revizionista konferencia döntött a tizedik erdélyi cionista konferenciával kapcsolatban is. Eszerint a cionista revizionisták második konferenciája, miután befejezett tények elé állították, tudomásul veszi a szervezet központjának Temesvárra való áthelyezését és előlegezi az új vezetőség részére a bizalmat az elkövetkező évre, fenntartja azonban magának a jogot, hogy a következő konferencián tegye ezt a működést bírálat tárgyává.

A konferencia sajnálattal állapította meg, hogy az új temesvári vezetőség még nem hozta nyilvánosságra munkaprogramját, amelyhez ilyenformán nem foglalhatott állást, de a nem ellenőrizhető verziókkal szemben a revizionista unió leszögezi, hogy a belpolitikát a cionista munka integráns részének tartja és egyik a másiktól nem választható el.

A konferencia kimondotta, hogy a váradi konferenciával kapcsolatosan nem fejt ki különösebb tevékenységet és a párt delegátus-tagjainak belátására bizza, hogy megjelenik-e a konferencián, vagy sem.

A párt maga deklarációt fog a konferencia előtt felolvasni, melyben álláspontját ismertetni fogja. Végül a konferencia a késő esti órákban ért véget.

A konferencia után tánemulatság volt, amelyen a késő hajnali órákig volt együtt a konferencia minden résztvevője.

Csődöt mondott a vallásellenes kampány Oroszországban

Berlin, október 21. Most érkeztek Berlinbe az orosz újságok és ezek között a Minszkben megjelenő „Oktjabr” amely visszapihlantást vet egyik cikkében az oroszországi vallásellenes kampányra. A cikk szerint a kampány teljesen csődöt mondott.

Ros Hasana és Engesztelő napkor a zsinagógák zsúfolva voltak és a zsidók nagyrésze az ünnepeket hagyományos módon ünnepelte meg. Az idézett újság taktikai hibának tartja, hogy a vallásellenes szervezetek propagandájukat közvetlenül az ünnepek előtt koncentrá-

ják és ezáltal eszükbe juttatják sok zsidó kolonistának és falusi embernek, hogy ünnepe lesz.

A vallásellenes mozgalom a lap szerint akkor lehet csak eredményes, ha a propaganda nemcsak kétszer évente, ünnepek előtt, hanem az egész éven át megszakítás nélkül folyik. Követeli a cikkíró, hogy a szovjet az iskolákban tantárgyként vezesse be a vallásellenes tudományt, főleg a zsidó iskolákban, hogy ilyen módon ellensúlyozzák a zsidó szülők vallási nevelését.

„Tanár

kat magukat munkában, de részének és ez gának oly sok gond esendült dében s ennek zést, valamivel a lelépő Racov chescu után en megtegye jelen évi munkássága

A lelépő rektor lóját, hogy az nyos munkára várnak. Egyre temre beiratkoz azonban nem az felső iskolákra, még ismeretlen ami már ismer hogy olyan hiv amely megfelelő teremtsen meg első kötelessége ellen a válság e biakban a lelép azokról, akik a alapításában kö Kolozs megye Valentin Proitit egyetem első de Stanca, Borza é

A k mok

Igen érdekes sze, amely számkeltette a kolozs. Az 1929—30. év között be az egy és 843 diákány. fesszor tanit, ak 42 laboráns segé

Vérül azokról gekről beszélt, kolozsvári; hanc egyetemeknek m kájukban. 35 ez van Romániána telenek a tanuló tömegét befogad lelo könyvtárak, tétetek sem álla tanári kar és a hogy tudomány launl folytathas szelt Racovita p temi élet csakis lödhetik, ha min ja elfoglalni, am

— A diák köte jon, a tanáré pe mindkettőjük kö megvédjék az eg nyét minden poli tól.

Midón Racovit szusához ért, ta király. Mária k ceg teyeneri. Vel soltak az összes ép ugy, mint az ha megértének az és figyelmeztetés lépő rektor ezek

Racov rektor

Végül Racovi ó missziója ezzel új rektor s az t gyék át helyüket, ugy a tegnapi t mai megnyitón töltötte be az eln királyi vendégek dékánokkal együ pódiumot a tere közepére, amely Mária királyné is székelt az 1930-3 ttt rektor, dr. I szor foglalja el. T egyetem négy ka lalnak helyét. H talmas megnyit programját. Min a királyi vendég hez érve, kieme amellyel a hereg problémáival fog tet páratlanul áll ben.

Hatigan profe akik a romániai

„Tanár és diák védjék meg az egyetemet a politikai és felekezeti küzdelmekről“

(Az első oldali cikk folytatása)

kat magukat akadályozza a nyugodt munkában, de amelyek a lakosság egy részének és ezentelül az országnak magának oly sok kárt okoztak. Ugyanez a gond esendült meg az uralkodó beszédében s ennek a gondnak adott kifejezést, valamivel pregnansabb formában a lelépő Racovita rektor is, aki Costachescu után emelkedett szólásra, hogy megtegye jelentését az egyetem elmúlt évi munkásságáról.

A tudásszomj válsága

A lelépő rektor azzal kezdte beszámolóját, hogy az egyetemen a tudományos munkára egyre válságosabb idők várnak. Egyre nagyobb lesz az egyetemre beiratkozó diákok száma, ezek azonban nem azzal az óhajjal jönnek a felső iskolákra, hogy felédjék azt, ami még ismeretlen, vagy elmélyítsék azt, ami már ismert, hanem sokkal inkább, hogy olyan hivatásra tegyenek szert, amely megfelelő anyagi lehetőségeket teremtsen meg számukra. Az egyetem első kötelessége manapság az, hogy ez ellen a válság ellen küzdjenek. A továbbiakban a lelépő rektor megemlékezett azokról, akik a kolozsvári egyetem megalapításában közreműködtek, felemlítve Kolozs megye akkori prefektusát, dr. Valentin Proitit szenátort, valamint az egyetem első dékánjait, Tatár Coriolan, Stanca, Borza és Rosca professzorokat.

A kolozsvári egyetem számokban

Igen érdekes volt a jelentés azon része, amely számszerű adatokban értékelte a kolozsvári egyetem munkáját. Az 1929-30. évben 3757 hallgató iratkozott be az egyetemre, ebből 2914 diák és 843 diáklány. Az egyetemen 124 professzor tanít, akiknek 89 asszisztens és 42 laboráns segítkezik.

Véül azokról a technikai nehézségekről beszélt, amelyekkel nemcsak a kolozsvári, hanem az összes romániai egyetemeknek meg kell küzdeniük munkájukban. 35 ezer egyetemi hallgatója van Romániának, de a tantermek képtelenek a tanulói fűszágnak ezt a nagytömeget befogadni s ezenkívül megfelelő könyvtárak, laboratóriumok és intézetek sem állnak olyan mértékben a tanári kar és a diákság rendelkezésére, hogy tudományos munkájukat zavartalanul folytathassák. Ezután arról beszélt Racovita professzor, hogy az egyetemi élet csakis abban az esetben fejlődhet, ha mindenki azt a helyet fogja elfoglalni, amely neki ki van jelölve.

— A diák kötelessége az, hogy tanuljon, a tanár pedig, hogy tanítson: és mindkettőjük közös feladata az, hogy megvédjék az egyetem magas intézményét minden politikai és felekezeti harcától.

Midőn Racovita beszédének ezen passzusához ért, tapsra verődtek össze a király, Mária királyné és Miklós herceg tenyerei. Velük együtt percekig tapsoltak az összes jelenlévők; miniszterek ép úgy, mint az egyetemi tanárok. Vajha megértenék az őz Racovita intelmét és figyelmeztetését azok, akikhez a lelépő rektor ezeket a szavakat intézte...

Racovita átadja helyét az új rektornak

Végül Racovita bejelentette, hogy az ő missziója ezzel véget ért s felhívta az új rektort s az új dékánokat, hogy vegyék át helyüket. Az őz professzor, aki úgy a tegnapi ünnepi ülésen, mint a mai megnyitón főlényes biztonsággal töltötte be az elnöki széket, meghajol a királyi vendégek felé és a melléte ülő dékánokkal együtt elhagyja az elnöki pódiumot a terem tomboló ünneplése közepette, amelyben Károly király és Mária királyné is résztvettek. Az elnöki széket az 1930-31. tanévre megválasztott rektor, dr. Iuliu Hatiegan professzor foglalja el. Tőle jobbra és balra az egyetem négy karának új dékánjai foglalnak helyet. Hatiegan professzor hatalmas megnyitói beszédében vázolta programját. Mindenekelőtt is üdvözölte a királyi vendégeket s Miklós herceghez érve, kiemelte azt a szeretetet, amellyel a herceg az ifjúság testnevelési problémáival foglalkozik, amely szeretet páratlanul áll az ország történelmében.

A testnevelés érdekében

Hatiegan professzor egyike azoknak, akik a romániai testnevelés élén áll-

nak. Székfoglalója mindenekelőtt is a testnevelés fontosságának volt szentelve, már csak az uralkodó és Miklós herceg jelenlétére való tekintettel is, akik ismeretesen az ország sportéletének legfőbb patronusai. Lendületes előadásában azt fejegette Hatiegan professzor, hogy a tökéletes ember típusát csakis a szellemnek és a fizikumnak harmónikus ápolása révén lehet elérni. Az európai ideális ember az, aki magában a szellemi kiválóságokat a test ruganyosságával s az izmok acélozottságával egyesíti.

— Vegyünk példát az angol és amerikai egyetemekről, — mondotta Hatiegan professzor — ahol az egyetemi év megnyitásával megnyílnak a sport és játszótérek is. Nem akarjuk a testnevelést túlzásba vinni, de hisszük és valljuk, hogy komoly intellektuális munka csak akkor lehetséges, ha ezzel párhuzamosan gondoskodunk a test egészségéről is. A román nép és különösen a falusi parasztság egészségügyi állapota sok kívánnivalót hagy maga után, a gyilkos kórok elleni küzdelem csak akkor lehet eredményes, ha a pozitív higiénia legfőbb instrumentuma, a testnevelés a falvakon is gyökeret fog verni.

Ezután annak szükségességét hangoztatta Hatiegan professzor, hogy a kolozsvári egyetem mellett testnevelési intézetet állítsanak fel, majd az új egyetemi tanévét Ófelsége auspiciuma alatt megnyitották jelentette ki s beszédét juvenális idézetével zárta: fiat mensana in corpore sano.

Az új rektor megadja a szót a diákság képviselőjének, aki legelőbb ugyan csak a királyi vendégeket üdvözli. Köszönetet mond a lelépő dékánoknak és Racovita rektornak, aki működésével nyugati szellemet igyekezett az egyetemen inaurálni. Véül Sextil Pusca-riu tartotta meg irodalomtörténeti előadását és ezzel a megnyitói ülés egy órá elött néhány perccel befejezést nyert. A királyi család tagjai az állomáshoz hajtottak, ahol átöltöztek, a vendégek pedig ezalatt az új botanikus kertbe mentek, ahol az egyetem jubiláris ünnepségeinek vidám befejező akkordjai zajlottak le.

A botanikus kertben

Az üvegház mellett egy ujonnan

emelt épületben bankettre terítették fel a királyi vendégeknek, valamint a polgári, katonai és egyházi főméltóságoknak a képviselők, szenátorok, prefektusok, püspökök és a meghívott vendégek pedig részint egy rögtönzött sátorban, részint pedig a szabad ég alatt felterített asztalok mellett foglaltak helyet. Egyegyedekkor érkeztek vissza az állomástól a királyi vendégek, akiket dr. Borza közoktatásügyi államtitkár az egyetem növénytani intézetének igazgatója fogadott és üdvözölt. Mig a királyi család asztalára irakkos püncérek szolgálták fel az ételeket, a szabad ég alatt elhelyezett asztalok mellett türelmetlenkedő publikum megrohanta a büntét és az ott lehalmozott hidegteleknek percek alatt lába kelt. Folyt a sör és a bor s hamarosan igen vidám élet indult meg az asztalok körül. A hangulatot három zenekar igyekezett dívatos keringőkkel és dalokkal alátámasztani. Az egyetemi hallgatók és diáklányok duhaj horába kezdtek, amelyben Máramaros megye népszerű képviselője, dr. Lazar Illés vonta magára kurjantásaival a közfigyelmet. A nemzeti parasztpárti képviselők és prefektusok közé került dr. Lupu, akit ez a környezet egyáltalán nem akadályozott meg abban, hogy alaposan megneveltesse a hosszú ünnepi beszédek alatt kiszáradt torkát.

Az utolsó látogatások

Három órára járt az idő, midőn a botanikuskerthi ünnepség is véget ért. A királyi család és a kormány tagjai a Ciollee-kiállítás megnyitására vettek részt, majd délután négy órakor az egyetemi könyvtárba mentek, a királyi család tagjai látható meglepéssel szemlélték a könyvtár modern berendezését, majd innen a Bástya utcában lévő etnográfiai muzeumba mentek. A muzeumban teát szolgálták fel a királyi vendégeknek, akik hat órakor kihajtottak a fényárban uszó pályaudvarra. Az elsőosztályú váróterem bejáratának homlokzata fölött piros-sárga-kék színű lámpák ontják a fényt a belépő királyi vendégre. Háromnegyed hétre van jelölve a királyi vonat indulása. Addig a királyi család tagjai az udvari vonat szalonjában foglaltak helyet. A zöld galyakkal díszített pályaudvaron ezalatt elhelyezkedik a disz-század, lassan

Háromszáz bányászt elevenen temetett el az arlsdorfi bányalégrobbanás

Eddig harminc halottat találtak meg

Berlin október 21. Ma reggel Aachen közelében az arlsdorfi bányában bányalégrobbanás történt. A tárnák, amelyekben többszáz munkás dolgozott, beomlottak és elevenen eltemettek mintegy háromszáz embert. A borzalmas hatású explozió nyomán a föld felszínén a bányabéjáratok környékén minden romhalmazzá vált. A lejárásokat a robbanás eltorlaszolta.

A mentés azonnal nagy apparátussal indult meg, de óriási nehézségekbe ütközött, mert az összeomlott tárnákból csak lassan, lépésről-lépésre lehet eltávolítani a földtömegeket. Eddig 30 halottat találtak meg. A rendőrség közlése szerint a bányászerecséltenségnek mint egy hatvan súlyos sebesültjét szállították kórházba. Még legalább kétszázra

tehető azoknak a munkásoknak száma, kiket ezideig nem sikerült kiemelni a föld alól.

A porosz tartománygyűlés mai ülésén megilletődéssel emlékeztek meg a nagyarányú bányászerecséltenségről. A munkások emberfeletti igyekezettel dolgoznak tovább a földrétegek eltávolításán.

Schacht dr. a Joung-terv enyhítésére tett javaslatot Hoovernek

A német birodalmi bank volt elnöke Mellon pénzügyi államtitkárrel is tárgyalt — Amerika moratóriumot engedélyez a volt szövetségesek számára?

Párizs, október 21. A lapok amerikai jelentései szerint Schacht dr. kihallgatáson volt Hoover elnöknel s tárgyalt Stimson külügyi államtitkárrel is. Úgy tudják, hogy Schacht Európába visszatérése előtt érintkezést fog keresni Mellon amerikai pénzügyi államtitkárrel is.

A Petit Parisien newyorki jelentése szerint Schacht dr. a német Birodalmi Bank volt elnöke állandóan nagyjelentőségű tárgyalásokat folytat amerikai hivatalos ténnyezőkkel. A német ügyvivő kíséretében Schacht audiencián volt Hoover elnöknel. A kihallgatás lefolyásáról semmi hivatalos tájékoztatást nem adtak ki. Schacht két ízben tárgyalt

Stimson külügyi államtitkárrel és tárgyalni fog Mellon pénzügyi államtitkárrel is. A kormányfőiakkal folytatott tárgyalásokról kiadott kommuniké azt hangoztatja, hogy a jóvátételi kérdés a megbeszéléseken nem került szóba. Ezzel szemben komolyan tartja magát a hír, hogy Schachtnek sikerült meggyőznie az amerikai kormányt a Joung-terv enyhítésének szükségességéről. Schacht dr. tegnapi a külpolitikai egyesületben hatszáz előkelő amerikai közéleti férfi előtt előadást tartott a jóvátételi kérdéssel és a Joung-tervről. Washington, október 21. Pénzügyi körökben az a hír járja, hogy hivatalos

helyen komolyan mérlegelik azt a lehetőséget, hogy Amerika az egykori szövetségesekkel szemben moratóriumot engedélyezzen. A lapok azzal a kommentárral adják közre a híradást, hogy a napok óta Amerikában tartózkodó Schacht dr. a német Birodalmi Bank volt elnöke szintén hasonló irányban tárgyal amerikai hivatalos ténnyezőkkel a jóvátételi fizetések tekintetében.

A KÖNYVPIAC SZENZACIÓJA! INFANTERISZT S V E J K. KAPITÁNÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN.

Spanyolnátha, torokgyulladás és meghűlés ellen véd

Panflavin-PASZTILLA

szállingóznak ki a polgári, katonai és egyházi méltóságok is.

Itt van Miron Christea patriárcha, Sărăteanu volt régens, Mironescu miniszterelnök és a kormány mindazon tagjai, akik az ünnepségek alkalmából Kolozsváron tartózkodtak. A parlamenterek s a kolozsvári hatóságok képviselői is felsorakoznak a perronon, amely most ugyanazt a képet mutatja, mint a királyi vendégek érkezésekor. Halk zsongás tölti meg a perront. Az udvari vonat ragyogó fényben uszik és széles ablaktáblákon keresztül a kíváncsi szemnek alkalma van bepillantást nyerni Mária királyné kocsijának rózsaszínű tapétával bevont szalonjába.

A királyné s a király, majd később Miklós herceg is megjelennek a kocsii ablakában. A perronon lévő notabilitások éljenezni kezdenek és királyné kegyes fejbeccentéssel mosolyogva köszöni meg az ünneplést. Tíz perccel a vonat indulása előtt az uralkodó leszáll kocsijáról. A zenekar rázendít a királyhimnuszra és az uralkodó szemlét tart a disz-század fölött. Ezután néhány perccig elbeszélget a körje seregű miniszterekkel. Az uralkodó úgy Mironescu miniszterelnöknek, mint Moldovan Valér tartományi igazgatónak megelégedését fejezi ki az ünnepségek sikeres megrendezéséért. Végül Mihali polgármesterhez fordul és a következőket mondja:

„Nagyon szép volt“

— Nagyon szép volt. Köszönöm Kolozsvár városának ezt a gyönyörű fogadtatást.

Végül az uralkodó kezét fog a miniszterekkel és Hatiegan rektorral, majd felszáll kocsijába. Mária királyné még néhány barátságos szót vált franciául Mironescu miniszterelnökkel és pontosan háromnegyed hét órakor az uralkodó, ablakból kihajolva, jelt ad a vonat elindítására. A zenekar a királyhimnusz intonálása a notabilitások hurráján kezdenek, Károly király és Mária királyné valamint a mögöttük agaskodó Miklós herceg mosolyogva intgetnek kezükkel s az udvari vonat méltóságteljesen kigördül a pályaudvarról.

Kaszner Rezső

Mironescu miniszterelnök nyilatkozik az Uj Keletnek az ország aktuális problémáiról

Cluj-Kolozsvár, október 21. (Az Uj Kelet tud.) A fényzőnben uszó kolozsvári pályaudvarról most indul ki a királyi különvonat. II. Károly a kocsijából int bucsút a kocsival versenyt futó, rivalgó tömegnek és a királyhímnusz hangjai töltik be a pályaudvar perronját, amikor megpillantjuk Mironescu miniszterelnököt. Eppen most ugrik le a robogó vonatról. Már mindenki azt hitte, hogy együtt utazik a királyi családdal. Mi is azt hittük, élénk sajnálattal, hogy elmege és magával viszi az alább következő nyilatkozatokat. De Mironescu éppen mellettünk áll és mosolyogva, ragyogó cilindert simogatja glasszékeztűs kezével. Kopasz fején a villanycsillárak reflexe ragyog, hófehér bajusza kifogástalan, egész megjelenése a gyakorlott diplomataé.

A következő pillanatban körülveszi a miniszterek és újságírók gyürűje. Vajda Sándor barátságos „szervusz“-szal bucsuzik a kormányelnöktől. Mironescu pár perc múlva indul Bukarestbe, Vajda Sándor Kolozsváron marad. Vajda után Mihali Tivadar polgármester bucsuzik a miniszterelnöktől, aki a következő pillanatban három, ceruzával és notesszel felfegyverzett újságíróval találja magát szemben. Mironescu mosolyog.

Intervju kérdés nélkül

— Ne is kérdezzenek mert tudom, hogy mit akarnak. A kormány el van ragadtatva attól a gyönyörű fogadtatástól, amelyben Kolozsvár város a királyt ünnepelte. Az ünnepek nagyon szépek és ragyogóak voltak, a király többször is kifejezte örömét és legmagasabb megelégedését a látottak fölött. Köszönöm Kolozsvár város lakosságának lelkes és odaadó közreműködését, amellyel a királynak fényét emelték. A sztereotip nyilatkozat úgy hallatszik a miniszterelnök szájából, mintha valaki iskolai leckét mondott volna el. Mironescu is érzi ezt és kacagva végigsimítja bajuszát.

— No de ennyi az egész. Politikáról nem nyilatkozom.

— Miniszterelnök ur — feleljük — ha a miniszterelnök mosolyog és jókedvű, lehetetlen, hogy az újságírók nyilatkozat nélkül távozzanak el tőle. Csak egy pár kérdést... Most nyílik meg a parlament...

A költségvetés mindenekelőtt

— A parlament — feleli Mironescu — elsősorban a költségvetést és a költségvetéssel összefüggő néhány törvényt fog megszavazni. Addig semmi más törvényjavaslat nem kerülhet a parlament elé.

— A kisebbségi kodex?

— A kormány — feleli a miniszterelnök — mint mindig, ezután is a legnagyobb körültekintéssel fogja kezelni a kisebbségi kérdést és azt akarja, hogy a kisebbségek összes jogait megkapják a kormánytól. A kisebbségi törvény tervezete készül és megalkotása évek óta integráns részét képezi a kormány programjának, de ha még ebben az ülésszakban ez a törvény nem kerülhet megszavazásra, úgy az nem a kormány terhére irandó, hanem annak a körülménynek, hogy igen súlyos egyéb problémák várnak megoldásra.

Az állampolgársági kérdés

Ezután az Uj Kelet munkatársa a következő kérdést intézte a miniszterelnökhöz:

— A kisebbségeknek egyik legnagyobb sérelme az állampolgársági kérdés, amelyet évek hosszu sora óta egyetlen kormány sem akart megoldani. A jelenleg érvényben lévő állampolgársági törvény hibás megszerkesztése és még hibásabb alkalmazása folytán a polgárok ezrei, sőt tízezrei maradtak állampolgári jogok nélkül.

Meglepetésünkre Mironescu kérdésünkre kérdéssel felel.

— És miért történik mindez?

— Azért — feleljük, — mert a régi törvény bizonyos formáságokhoz kötötte az állampolgárság elnyerését. Hogy egyet ragadjunk ki a sok forma közül: azok, akik 1924-ben nem jelentkeztek az állampolgársági listára, mind a mai napig nem nyerték el állampolgárságukat.

A miniszterelnök zavarba jön

A miniszterelnök pár pillanatig hallgat, nyilván zavarba ejti, hogy ő mind-

ezekekről nem tud és a következő diplomatikus választ adja:

— Tudomásom van róla, hogy az állampolgársági törvény reformtervezete készülöben van, de egyéb teendőim folytán még nem jutottam időhöz, hogy ezt a kérdést tanulmányozzam. Megígérhetem azonban, hogy ha a régi törvény valóban ilyen sérelmes intézkedéseket tartalmaz az új törvény ezt a kérdést általános megalégedésre elintézi.

A miniszterelnök eme, szokványos ígéretéhez hasonló nyilatkozata után pár pillanatig megszakad az intervju. Az a ritka jelenség, amikor a politikai intervju során úgy az újságíró, mint a miniszter feszélyezetten érzi magát. Egy kollégáknak általános gaudiumot előidéző kérdése menti meg a helyzetet:

A Stan Vidrighin probléma

— És miniszterelnök ur: mi van Stan Vidrighinnel?

Mironescu hangosan felkacag:

— Hát már maguk is? Hiszen Stan Vidrighin ne mis kisebbségi és semmi köze az állampolgársági kérdéshez!

Általános derűltség a pályaudvar minden oldaláról. Előadjuk a miniszterelnöknek, hogy Stan Vidrighin az ország lakosságát nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül a legnagyobb mértékben és közvetlenül érdekli.

— Tudok a támadásokról — feleli Mironescu, — amelyek az államvasutak igazgatóját érik, de mindéddig a kormány ezeket a támadásokat nem tartotta indokoltnak. Stan Vidrighin ezidő szerint hivatalában van és egyelőre nem is fog távozni onnan, ha csak valami előre nem látott oknál fogva...

Mironescu ezt a mondatot nem akarja befejezni, de ideje sínes, mert ezután a kérdések özöne éri:

— Igaz-e, hogy a kormány újabb

tisztviselőelbocsátásokkal fogja a költségvetés redukcióját keresztülvinni?

— Ezt — feleli a kormányelnök, — a leghatározottabban megcáfolom. A kormány egyetlen tisztviselőt nem fog elbocsátani, aki csak az államból él. Ha elbocsátások történének, a kormány minden körülmények között respektálni fogja a törvényt. Nem akarunk szellemi proletariátust és nem akarunk olyan elbocsátásokat, amelyek a szellemi munkanélküliséget növelik. Ha elbocsátások fognak történni, úgy elbocsátjuk a szinekuristákat, de nem növeljük az amugy is katasztrófális tisztviselő nyomort. Ebben az irányban tökéletesen megnyugtathatom az ország közvéleményét.

A nyugdíjasok sérelmei

— A nyugdíjasok ügyében — hangzik a következő kérdés — szintén sok sérelem éri, különösen a kisebbségi és esküt nem tett tisztviselőket.

— Hogy-hogy? — kérdi Mironescu. Nem kapják meg a nyugdíjukat?

— Megkapják — feleljük, — de előbb a formalitásoknak egész torturáját kell kiállaniuk. Vannak esetek, amikor csak tíz hónap után folyósítják a nyugdíjat.

— Tíz hónap — kérdi derűlten Mironescu — hát Istenem, ahol annyi a nyugdíjas... Bizonyára a végrehajtásban van a hiba, amelynek módját még nem ismerem. Ezt a kérdést még nem tanulmányoztam. Érdeklődni fogok és egyes eseteken keresztül kell tanulmányoznom a kérdést, addig erről sem nyilatkozhatom.

Egy őszinte szó

— Milyennek látja miniszterelnök ur az ország gazdasági helyzetét?

— Természetesen siralmasnak. Ez a kérdés foglalkoztatja legelsősorban a kormányt. De ne higyjék az urak, hogy a kormánynak egy olyan kése van,

mellyel, ha egy zsákot felvágunk, a zsákból csak gurul az arany. Szisztematikus, észszerű politikával kell megoldanunk a gazdasági krízist.

Ezzel az intervju gazdasági térére csap át. Felmerül az agrárkérdés:

— Hiszi-e miniszterelnök ur, hogy az agrárállamok között blokk jöhet létre, amely az orosz dumpinggal felveheti a versenyt?

— Ez meggyőződésem — feleli a miniszterelnök — ennek a blokknak létre kell jönnie, hogy a földművelő államok megingatott gazdasági egyensúlya helyreálljon.

Az agrárblokk — a jövő zenéje

— A jelenlegi, Bukarestben ülésező agrárkonferencia meghozza-e ezt az eredményt?

— Nem. A kérdést csak nemrégem vetették fel és egész sereg nemzetközi probléma vár addig megoldásra, míg a blokk megalakulhat. A jelenlegi konferenciának jelentősége csak abban áll, hogy a szinajai és varsói konferenciák határozatait kimélyítse. A blokk csak ezután következhetik.

— Uzsoratorvény?

— Ez a kérdés egyike a legnehezebb problémáknak feleli a miniszterelnök. A kamatot nem lehet eltörölni, mert ha elfajta törvényt léptetnének valahol életbe, a legkülönbözőbb mellékutakat keresné a pénz. A gazdasági krízis fokozatos csökkenése és az általános helyzet javulása hozza magával az uzsora megszüntését is.

Meg kell állapítani, hogy a miniszterelnök békésen tűrte a reáuzanó kérdések attackját, amelynek Voicu Nitescu közlekedésügyi miniszter vetett véget, aki figyelmeztette a miniszterelnököt, hogy valaki várja.

Mironescu mosolyogva bucsuzik: — Hát kissé hosszú volt a vallatás, de azért ne mentegessék magukat az urak. En tudom a kötelességemet, Önök is az Önökét. És ha az ember kötelessége teljesítése közben hibákat csinál, csinálja ezeket legalább udvarias formák között...

Kedélyes nevetéssel ráz kezét: — A viszontlátásra!

Barzilay István

Befejeződött a bukaresti agrárkonferencia

A résztvevő agrárállamok állandó-bizottság létesítését határozták el

Bucuresti—Bukarest, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nyolc európai állam agrárkonferenciája ma délelőtt befejeződött. A záróülésein a konferencia elfogadta a lengyel kormánynak azt a javaslatát, hogy az agrárállamok állandó bizottságot alakítsanak,

amelynek feladata lesz a különböző agrárkonferenciákra a szükséges anyagot feldolgozni és az egyes államokat megfélelő információkkal ellátni.

Ezenkívül elhatározták négy bizottság alakítását, amelyek a gabonakivitel

és behozatal szabályozásának problémáját fogják tanulmányozni és az állatkivitel kapcsolatban fognak olyan előterjesztéseket tenni, amelyek meg fogják akadályozni a jövőben a beteg állatok exportálását.

Lemondott Weizmann, a Cionista Világszervezet elnöke az angol kormány palesztinai programja elleni tiltakozás jeléül

Cluj-Kolozsvár, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Londonból ma egy szükzavú, de annál szenzációsabb tartalmu jelentést hozott a táviró, amely fordulópontra jelent a cionista politika történetében. A távirat szerint az angol kormány tegnap hozta nyilvánosságra a jövőben követendő palesztinai programját, amelyet Sir John Hope Simpson szakértői jelentése alapján készített el. Ez a program, bár ismételtlen leszögezi, hogy az angol kormány kitarat a zsidó nemzeti otthon politikája mellett, mégis olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek mélyen sértik a zsidóság érdekeit. Ennek hatása alatt dr. Weizmann Chaim, a cionista világszervezet és a Jewish Agency elnöke, nyomban beadta lemondását és ezt közölte az angol kormánnyal is. Weizmann Chaim lemondásával tiltakozni akar az angol kormány Palesztina-programja ellen, jelezvén azt, hogy ezen program mellett nem vállalhatja tovább a felelősséget a cionista ügyek vitelért.

Nincsenek közelebbi részleteink sem Weizmann lemondásáról, sem a kiadott kormányprogramról. De valószínűnek tartjuk, hogy ebben a programban az angol kormány konkrét formában megígéri az araboknak a palesztinai parlament megteremtését. A londoni Jewish World közlése szerint Shiels gyarmat-

ügyi államtitkár Palesztinában már közölte is az arab vezető emberekkel, hogy milyen formában gondolja az angol kormány megteremteni Palesztina törvényhozó testületét. Eszerint egy huszonnégy tagu törvényhozó tanács alakulna Palesztinában, amelynek 16 mohamedán, 4 keresztény és 4 zsidó tagja lenne. 1932-ben a felfektetendő állampolgári listák alapján Palesztina összes községeiben választásokat rendeznek a proporcionalis rendszer alapján.

A cionista szervezet évek óta küzd ez ellen az újra és újra felbukkanó terv ellen, amely teljesen megbéníthatja a zsidó országépítés munkáját, minthogy a létesítendő palesztinai parlamentben a zsidóság egyelőre csak törpe kisebbséget alkothat. Weizmann lemondása kétségtelenül nehéz helyzetbe fogja hozni az angol gyarmatügyi hivalt is, mert közismert dolog, hogy a cionista politikusok közül Weizmann volt az, aki éveken át rendkívül lojális módon fedezte az angol kormány palesztinai politikáját és megakadályozta azt, hogy a hivatalos cionizmus angol-ellenes irányzatot vegyen.

Amennyiben a londoni távirat megfelel a tényeknek, ez Weizmann politikájának súlyos vereségét jelenti. Annál szomorubb ez a vereség, mert éppen a munkáskormány alatt éri a cionistákat,

amely kormánynak a feje, Macdonald oly lelkes híve volt eddig a cionista gondolatnak s amelynek soraiban olyan egyéniségek szerepelnek, mint Wedgwood ezredes, a cionista eszme egyik legodaadóbb harcosa.

Hogy ki fogja követni Weizmannt a cionista szervezet elnöki székében, az ma még teljesen bizonytalan és a kérdés eldöntése a sürgősen összehívandó cionista világgkongresszus feladatai közé fog tartozni. Valószínűnek tartjuk, hogy a vezetést az amerikai cionisták fogják átvenni és nincsen kizárva az sem, hogy a cionista szervezet központját Londonból el fogják helyezni.

Egységes irányelvek szerint akarják irányítani az orosz dumping elleni védekezést

Párizs, október 21. A Paris Midi szerint a francia külképviseletek utmutatást kaptak abban az irányban, hogy azokat a kormányokat, amelyeknél akkreditálva vannak, az orosz dumping ellen miképpen informálják a francia hivatalos felfogásáról.

A lap úgy értesült, hogy a követek megfelelő rendszabályok életbeléptetését is ajánlják a kormányoknak, hogy a dumping sikerét ellensúlyozzák.

mu

Popovici p a csempész rácáfol a pé

Sighet M
21. (Az Uj Kelet tud.)
venhatan van zsidó bércocs estig a masza kolt piactéren ne meg egy ember, hogy s talpazat nélkül ben megrázó. Ez a figura kocsis "hónap zik a szigeti mint a korán den oldalról e Hónapok ő nélkül elzár negyvenhat el a kényeret.

Bék

Létezik ug szerződésnek tóvé teszi mir mentén 10 kil laknak, hogy ugyancsak ily és vizum nélk jött ezenkívül ságok között e amely a trian hajtási módoz

Nos, tizeneg minden sziget keszerződésben rendőrség v mindenki meg igazolványát s részesültek az lis érdekek kö hoz.

A trianoni állam hatóság cíója az elmul egyetlenegy iz kációkra alka nyezte, hogy a fosztott Máran de csak bele t mális kereske sébe.

A helyzet adott okot, ho vámhivatalban a bevételekből pok. A gazdas egész országba vételek, de az öltötték az utó a legjisztobb

A helyzet elég a következő A szigeti vá bevételek 54 milliót, 1928-ba 18 milliót,

vagyis három alatt a vámb zalékkal

Ekkor támad nak az a zseni kell szigoritani tat vetnek ezált a vámbevétele napok alatt fog

Ez a megszíg hogy bevontak igazolványt, Ju got alakított, vontak, — csup nem.

...S megkezo és protekióke képviselő ajánl tor, de muszjg vámtaktika ked landó üzemét le kiában lévő va Két hónapig ebben a két ho

Miért maradtak munka nélkül a szigeti bérkocsisok

Popovics pénzügyminiszter szerint a szigeti bérkocsisok voltak a csempészség eszközei — A vámhivatal főnöke nyilatkozatában rácafol a pénzügyminiszteri intézkedésre — Az elhalálozott falu

Sighet Máramarosziget, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától) Negyvenhatan vannak: máramaroszigeti zsidó bérkocsisok. Itt ülnek reggeltől estig a maszatos házak közé erőszakolt piactéren. S ha néha nem lendül meg egy-egy ostor, azt hinné az ember, hogy szobrász mintázta őket, talpazat nélkül, hogy közvetlenségükben megrázóbbnak hassanak.

Ez a figura, a „munkanélküli bérkocsis” hónapok óta úgy hozzátartozik a szigeti piactér állandó képéhez, mint a korán kopaszodó fák s a minden oldalról előbukkanó kolduskezek.

Hónapok óta, — hogy minden ok nélkül elzárták előlük a határt és negyvenhat család szájából rabolták el a kenyeret.

Békeszerződés és konvenció

Létezik ugyanis a trianoni békeszerződésnek egy pontja, mely lehetővé teszi mindazoknak, kik a határmentén 10 kilométeren belüli zónán laknak, hogy a szomszédországba, ugyancsak ilyen távolságig, utlevél és vízum nélkül jussanak el. Létrejött ezenkívül a román és cseh hatóságok között egy külön konvenció is, amely a trianoni egyezmény végrehajtási módjait szabja meg.

Nos, tizenegy esztendőn keresztül minden szigeti polgár élhetett a békeszerződésben foglalt jogával. A rendőrség véleményezése alapján mindenki megkaphatta határátlépési igazolványát s ugyancsak előnyben részesültek azok, akiket egzisztenciális érdekek kötöttek Csehszlovákiához.

A trianoni békeszerződés és a két állam hatóságának kölcsönös konvenciója az elmúlt tizenegy esztendőben egyetlen ízben sem adott komplikációkra alkalmat, ami azt eredményezte, hogy a hinterlandjától megfosztott Máramaros, ha nehezen bár, de csak bele tudott illeszkedni a normális kereskedelmi élet vérkeringésébe.

Ha a vámbevételek összezsugorodnak...

A helyzet megváltoztatására az adott okot, hogy a szigeti központi vámhivatalban egyre kisebbek lettek a bevételekből származó számszlopok. A gazdasági züllés folytán az egész országban csökkentek a vámbevételek, de az ország északi részén öltöttek az utóbbi három esztendőben a legjelentősebb méreteket.

A helyzet illusztrálásához talán elég a következő hivatalos statisztika: A szigeti vámhivatalban 1926-ban bevételeztek 54 millió lejt, 1927-ben 31 milliót, 1928-ban 20 milliót, 1929-ben 18 milliót,

vagyis három esztendő leforgása alatt a vámbevételek 60-70 százalékkal csappantak meg.

Ekkor támadt Luca vámspektorának az a zseniális ötlete, hogy meg kell szigorítani a határátkelést. Gáttal vetnek ezáltal a csempészetnek és a vámbevételek Máramaroszigeten napok alatt fognak növekedni.

Ez a megszigorítás abból állott, hogy bevontak minden határátlépési igazolványt, Jaga prefektus bizottságát alakított, melybe mindenkit bevontak, — csupán az érdekelteket nem.

...S megkezdődtek a kilencelések és protekciókeresések. Az egyiket képviselő ajánlotta, a másikat szenátor, de muszáj volt csinálni, mert vámtaktika kedvéért senki sem hajlandó üzemet leállítani és Csehszlovákiában lévő vagyonát likvidálni.

Két hónapig tartott ez így s ebben a két hónapban a vámbevé-

telek, no igen, a vámbevételek — a megszigorítás dacára — egy újabb millió lejjel csökkentek.

Ekkor még egy kísérletet tettek. A máramarosziget-szlatinai hidon mindenféle vámolást megszüntettek. S ma egy szigeti kereskedőnek ha Csehszlovákiából áruja érkezik, Szatmáron kénytelen azt megvámoltatni. Hogy milyen költséggel, időpazarlással és torturákkal jár ez, főlegesen bővebben magyarázni.

Popovics miniszter feltevésének eredménye: negyvenhat éhező zsidó család!

A szigeti bérkocsisok, akik a határon a forgalmat lebonyolították, el-estek kenyerrüktől. Kérvényeztek, könyörögtek fűnél-fánál. Luca vámspektoránál, Moldován tartományi igazgatójánál, Popovics pénzügyminiszternél és a jó ég tudná megmondani, még kinél. Naponta ott lehetett őket látni, csüggedő fejjel, ostorral a kezükben, a prefektúra épületének kapujában.

A sok kérvényezés után lejött most a válasz. Fuchs Mendel, a szigeti bérkocsisok szövetségének elnöke levelet kapott a tartományi igazgatóságtól. Közlük, hogy kérésüknek nem tehetnek eleget,

mert a pénzügyminiszter ur feltevése szerint ezen az uton bonyolítottak le csempészetet.

Negyvenhat szigeti zsidó bérkocsisnak azért nem szabad a határon közlekedni, mert a pénzügyminiszter ur feltevése szerint csempészek. De ezek után önkéntelenül is felvetődik a kérdés: Mi a hivatásuk az ellenőrző közegeknek a vámkielégeltségnek? Ha a bérkocsisok tényleg csempészek,

az elmúlt tizenegy esztendő alatt miért nem érték őket tetten egyetlen egyszer sem?

Miben leli magyarázatát az a körülmény, hogy kizárásuk dacára két hónap alatt a vámbevételek egymillió lejjel csökkentek, sőt: az áruvámolás megszüntetése óta a vámbevételek — az előző hónapokhoz viszonyítva — egy újabb millió lejjel csökkentek?

S végül: miután a vámtaktika esőddel végződött, egy téves feltevés alapján szabad-e könnyelműen negyvenhat családot kenyerétől megfosztani?

Még akkor is, ha ez a feltevés történetesen Popovics pénzügyminiszteről származik...

Mit mond Pántos vámfőnök?

Pántos dr., a szigeti központi vámhivatal főnöke hozzáértő ember, aki alapos ismeretével fogva ebben a kérdésben a legilletékesebb. Munkatársunk kérdésére a következőket mondta:

— Az előző esztendők vámbevételeihez hasonlítva az 1930-as katasztrófálisnak mondható. Az év utolsó negyedében vagyunk már és alig vételeztünk be 10 millió lejt. A jelek szerint az egész évi bevétel 12 millió lejre fog rugni. De ugyanez az a helyzet, ha nem is ebben az arányban, az egész országban. Ennek azonban mélyreható okai vannak. S legelső sorban a fogyasztóképeség csökkenése a gazdasági válság folytán. A speciális szigeti helyzetet illetőleg, igazságtalannak tartom a bérkocsisokkal szembeni eljárást. Mert amióta ez a határviszony létezik,

az elmúlt tizenegy esztendőben soha nem fordult elő, hogy egy szigeti bérkocsis akár egy doboz gyufát is csempészett volna.

A szegény, szerencsétlen emberek örvendtek, hogy megtudták élni. S most, hogy negyvenhat család kenyér

A Rouge et Noir nagy népszerűségét megkapó illatának köszöni

A Lady gyártmányok sorában még csak új jövevény, de máris fanatikus híveket szerzett a Rouge et Noir. Mint egy rubin mellű, mint egy spanyol vállkendő, a Rouge et Noir egy különbözteti meg a „szép”-et a tömegtől és teszi az érdeklődés központjává.

Az elegáns hölgyek ezt a kitűnő kölnivizet lelkesezédessé használják, mert tudják, hogy mint a többi Lady gyártmány, ez is a legtisztább alkatrészekből készül és a bőrt frissé, bársonyossá teszi.

A nő emeli báját, ha olyan szerket használ, amelyek elítélnek a közönségtől. Ha a Rouge et Noir-t használja, eléri e célt.

Eau de Cologne

Rouge et Noir

distillée par

Lady

Perle de Paris-Rouge et Noir-Jockey Club-Corso

nélkül maradt, szivből sajnálom őket. — A határátkelés megszigorítása — most már konstatalhatjuk — nem járt eredménnyel. Nem akadályozta meg a csempészetet és nem fokozta a vámbevételeket. Generális megoldásra van szükség, nem pedig félintézkedésekre.

Eddig szól Pántos dr. vámfőnök nyilatkozata, amit a magunk részéről azzal akarunk kiegészíteni, hogy ha Pántos dr. sajnálja a negyvenhat éhező családot, akkor Popovics pénzügyminiszter ur (a sajnálás amugysem tartozik az ő reszortjába) lássa be, hogy feltevése minden alapot nélkülöz s vegye revízió alá előbbi határozatát.

Egy intézkedés, mely 2000 lelket pusztított el

A kormánypart máramarosmegyei tagozatának hivatalos lapja, a „Maramuresul” repitette világgá nagy dörrel-durrall a szenzációt. Hogy egy falu, mely a legutóbbi népszámlálás alkalmával kétezer lelket számolt, pár hónap leforgása alatt teljesen kipusztult.

„Mint ismeretes — írja a Maramuresul — Inga prefektus ur intézke-

dése folytán beszüntették a határátlépési igazolványok kibocsátását. Határátkeléshez az utóbbi hónapokban csak sürgős esetek jogosítanak. Nos, a szomszéd Szlatinára 2000 egyén kapott határátkelési engedélyt s a legérdekesebb mindebben az, hogy valamennyien halálesetre hivatkoztak. Ha meggondoljuk, hogy Szlatina ez év elején 2000 lelket számolt, nem marad más hátra, minthogy az utóbbi hónapokban az egész falu kipusztult.”

Istenem, milyen furcsa.

A kormánypart hivatalosa számára az egész ügy csak arra jó, hogy rossz viccet faragjon róla. De arra nem gondol, hogy negyvenhat szigeti bérkocsis családapa lehetne, kenyérkereső és kenyérszót. Hogy emberek lehetnének köztéri szobrok helyett. Hogy a munkanélküliek boldogtalan, nyugtalan törzse, kit sajnálunk, de rettegünk is tőle, szaporodik.

Csak hogy ehez nem rossz vice kell, hanem egy kis megértés, egy csepp tapintat.

S ettől, hajh, milyen messze vannak a kormánypart máramarosi urai...

Schön Dezső.

A pápa kiadta a dispencziót Giovanna hercegnő és Boris király házasságához

November elejére várják az új párt Várnába

Róma, október 21. Giovanna olasz hercegnő és Boris bolgár király esküvőjén az olasz törvényhozást a két ház elnökei képviselik. A zanyakönyvvezető szerepét Federzoni szenátusi elnök tölti be.

Giovanna személyesen előterjesztett kérésére a Szentatya tegnap eljuttatta az olasz királyi udvarhoz az esküvőhöz szükséges dispencziót, amely mindenben fedi a kánonjog által előírt feltételeket.

Assisibe és Perugiába nagy számmal

érkeztek külföldiek. A szállók teljesen megteltek vendégekkel.

Az új párt november elsejére várják Várnába.

Berlin, október 21. A bányalégrobbanással egyidejűleg a bányában felhalmozott dinamit is felrobbant. Este hat óráig 420 teljesen ép munkást hoztak fel a tárnákból. Eddig 35 halottat és 76 súlyos sebesültet hoztak felszínre, akiket kórházba szállítottak. Allítólag még 60 halott van a tárnák mélyén.

HIREK

As Uj Kelet az egyetemess erdelyi és bánási zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánhor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Eikkelnek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Eső várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint növekvő felhőzettel és lényegtelen hőmérsékletváltozással a déli részekben eső valószínű. A hőmérséklet Budapesten ma délben 16 fok Celsius.

— **Olaszországban hadihajót építenek** Szovjet-Oroszország részére. Rómából jelentik: A monfalconei hajógyár elkészült a szovjet részére rendelt Viadivostok elnevezésű hajó építésével. A 7500 tonnás hajót a napokban átadják az oroszoknak.

— **Csehszlovákiában nem adnak elő német hangosfilmet.** Prágából jelentik: A moztulajdonosok országos szövetsége elhatározta, hogy egyelőre nem fognak előadni német hangosfilmet.

— **Csökkén az alkoholfogyasztás** Németországban. Berlinből jelentik: Az év harmadik negyedében előreláthatólag 40 százalékkal kevesebb az alkoholfogyasztás Németországban, mint az elmúlt év hasonló időszakában.

— **Eljegyzés.** Lázár Irén Cluj és Braun Dezső Timisoara jegyesek.

— **Nemzeti szocialisták letépték és elégették Hindenburg arcképét.** Berlinből jelentik: Egyik déli kerület vendéglőjében nemzeti szocialista párthoz tartozó rendbontók Hindenburg arcképét a falról letépték, kettészakították, szemeit kiszúrták s aztán elégették. A nemzeti szocialisták „Ez Kelet-Porosország megmentője!” kiáltással távoztak. A cselekmény tettesei közül csak egyet sikerült eddig letartóztatni.

— **Szívelyeshangu táviratváltás** Hindenburg és a japán császár között. Berlinből jelentik: Takamaeszu japán herceg és felesége németországi tartózkodása alkalmából szívelyeshangu táviratváltás folyt Hindenburg elnök és a japán császár között. Mindkét részről megállapították a két ország közötti jövőszony kimélyülését.

— **Lezuhant egy francia repülőgép.** Brüsszelből jelentik: Lüttich kerületben Aywaille közelében egy francia katonai repülőgépnek 800 méter magasságban mindkét szárnya eddig kiderítetlen okokból levált s a gép lezuhant. A gép pilótái, két francia repülőtiszt szörnyethaltak.

— **Egy angol énekes tenor, bariton és basszus hangon egyaránt tud énekelni.** Londonból jelentik: A Maidstoneban élő Mackay angol énekes tenor-, bariton-, basszus-, szoprán- és altfekvésben egyaránt tud énekelni, sőt egyszerre két külön hanggal is. Nemsokára hangosfilmben fogják felléptetni a rendkívüli embert.

— **Cionisták győzelme a szaloniki hit községi választásokon.** Szalonikiból jelentik: Október 12-én zajlott le Szalonikiben a zsidó hitközség képviselőtestületének választása. A hétezer választó közül haterkétszázán éltek választói jogokkal. A cionista listára 2123-an szavaztak, a Mizrachisták, a cionista disszidensek és anticionisták közös listájára, az ugynevezett Nemzeti Unióra 1741-en. A kommunisták 1015 szavazatot kaptak, az Alliance hívei 864-et, a kispaprosok 327-et. A többi szavazat elforgácsolódott. Ezzel a cionista lista és a Nemzeti Unió a leadott szavazatok kétharmadát egyesítette. A hetven tagból álló képviselőtestület 12 tagú előjáróságot fog választani.

NEWYORK ÁLLAMBAN OLYAN NAGY HOVIHAROK VANNAK, HOGY SOK HELYÜTT MEGAKADT A FORGALOM

Newyork, október 21. Newyork államban még mindig tartanak a hóviharak. Az országutakon csaknem mindenütt teljesen megakadt a forgalom. Számos gépkocsit még nem sikerült kiszabadítani a hóból. 5000 hóeke dolgozik éjjelnappal az óriási hótömegek eltávolításán. Newyork államban számos helyen 4-5 méter magas hótorlaszok keletkeztek s akadályozzák a közlekedést. 1876 óta nem fordult elő fagypon alatti hőmérséklet októberben Newyorkban.

Szenzációs fordulat a kommunista monstre-kémkedés ügyében

Letartóztatják egy magasrangú katonatisztet és Pöpescu sziguranca-főtisztviselőt

Bucuresti—Bukarest, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kommunista kémkedés ügyében a sziguranca teljes erővel folytatja a nyomozást, amelyben most már a katonai hatóságok is részt vesznek. Az elmúlt éjszaka újabb szenzációs letartóztatás történt. Letartóztatták Sebastian Popescut, a bukaresti szigurancavezérigazgató egyik hivatálonkét, akiről bebizonyosodott, hogy vezető szerepet töltött be a kémkedésben. Ugyanez letartóztattak egy magasrangú katonatisztet, akinek nevét egyelőre titokban tartják.

A kémkedési ügy aktáinak egy részét a sziguranca már áttette a vizsgálobíróhoz, aki megkezdte az akták tanulmányozását. A kihallgatások igen vontatottan folynak, mert a letartóztatottak minden felvilágosítás elől mereven elzárkóznak.

A kémkedési ügy aktáinak egy részét a sziguranca már áttette a vizsgálobíróhoz, aki megkezdte az akták tanulmányozását. A kihallgatások igen vontatottan folynak, mert a letartóztatottak minden felvilágosítás elől mereven elzárkóznak.

Lezajlottak a norvég választások

A kommunisták teljesen kiestek az új parlamentből

Osló, október 21. A norvég választások a tegnapi nap folyamán a legnagyobb rendben zajlottak le. Az új választásokon a konzervatívok 38 mandátumot, a polgári radikálisok 32-öt, a parasztpárt 25-öt, a szocialista munkáspárt 42-öt, a jobboldali gazdaszövetség pedig 52-öt szerzett. A kommunisták az új választásokon egyetlen mandátumot sem tudták megszerezni s így az új parlamentben nem lesz képviselőjük.

A kommunisták az új választásokon egyetlen mandátumot sem tudták megszerezni s így az új parlamentben nem lesz képviselőjük.

Amerikában a munkanélküliség enyhítése érdekében közmunkák beindítását határozták el

Newyork, október 21. A munkanélküliség téli enyhítése érdekében közmunkák beindítását határozták el. Csikágó városa négy nagy vasutársaságot szólított fel, hogy azonnal kezdessék meg kiállításba helyezett beruházási programjuk végrehajtását és házipéteiket Csikágóban. Newyork vezető pénzemberei

becapcsolódtak az akcióba s kötelezték magukat arra, hogy tizezer munkanélkülit fognak foglalkoztatni. Hoover elnök állandó érintkezést tart fenn a munkanélküliség enyhítésére alakult bizottsággal és referáltat magának a helyzet alakulásáról.

Claude professor szenzációs találmánya elektromos erőt termel a tengervizből

Nem lesz többé szükség a szénre

Párizs, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jelentette már az Uj Kelet, hogy Georges Claude francia professzornak sikerült a gyakorlatban beigazolnia eddigi kísérleteinek az eredményét, ami

korszakalkotó jelentőségű az egész elektrotechnika terén és átalakító hatással lesz az egész világ energia-termelésére. A találmány ugyanis lehetővé teszi, hogy

a tengervíz egyes rétegei közt fennálló hőmérsékletkülönbséget villamoság termelésére használja fel.

Amint most Havannából jelentik, Claude professzornak ottani kísérletei alkalmával sikerült készülékeivel egy villamos világító-testet árammal látni.

A találmány technikai része abban áll, hogy Claude tanár különleges készülékekkel a tengervíz felületét két kilométer mélységből a felszínre hozza, anélkül, hogy a víz felmelegedne, hanem még az Egyenlítő vidékén is megmarad a fagypon körülű hőfokon, abban a hideg állapotban, amilyen mély a tengerfenék hőfoka. Ezt Claude professzor másfél méter, átmérőjű vascsövek speciális alkalmazásával éri el. Az egyes csörszek összeállításával valamint elsüllyesztése és a tenger mélyén való megrögzítése rendkívül nehéz feladat elé állította a kísérletezőt, mert attól lehetett tartani, hogy a tengervíz állandó mozgása, — hullámozása, — eltöri a csöveket. Ez történt ugyanis néhány hónappal ezelőtt az

első próbálkozások alkalmával, amikor a kísérleteket abba is kellett hagyni és ugylátszott, hogy Claude professzor sok év óta folytatott kísérletezései és a barátai által rendelkezésre bocsátott nagy összegek mind kárba vesznek. Amerikai pénzkapcsolások azonban lehetővé tették támogatásukkal, hogy Claude professzor újra hozzáfoghasson a munkájához.

Claude az új kísérlet színhelyéül a kubai partvidékeket zelve ki, ahol husz fok a hőmérsékletkülönbség a tenger felszínre és a fenék között. A vizet a hajósvesség törvényénél fogva saját nyomása viszi a Claude-féle csövekben a magasba, ahol a hőmérsékletkülönbség hatása egy speciális turbina-szerkezetben erőt termel és a gépezet villamos energiát fejleszt.

A múlt héten Párizsban nagy meglepetést keltett, amikor Claude professzor bejelentette, hogy csöveit sikerült kétezer méter mélységbe lebocsátani és megerősíteni, úgy, hogy ezek csaknem teljesen mozdulatlanok és beépítette a turbina-gépeket is a csőrendszerbe. Meghívta a francia Tudományos Akadémiát, a technikai egyesületeket, valamint számos tekintélyes amerikai nagyiparost, akiket felkért arra is, hogy szakemberrel ellenőriztessék a kísérleteit. Feszült érdeklődés előzte meg a kubai kísérleteket, mert már korábban számos amerikai gyártelep ajánlatokat tett Claude professzornak találmánya megvásárlására, amely talál-

mány segítségével rendkívül olcsó energiaforráshoz juthattak volna. A kísérletek fényesen sikerültek és a legutolsó kísérletek alkalmával, — amelyeknél a technikai főiskolák, az állami hatóságok és a francia konzul is megjelentek,

megindultak Claude villamos motorjai

és vakító fényvel árasztották el az egész terepet, ahol a korszakalkotó találmány legelső sikeres bemutatása történt.

A találmány első gyakorlati felhasználására már meg is történtek az intézkedések és a Claude-féle gépekkel fogják ellátni egész Kuba szigetéit villamossal. Ezenkívül a fel-találó már Amerikából is számos meghívást kapott nagy gyár vállalatoktól, amelyek üzemüket az ő rendszere alapján akarják átalakítani. Ezzel ugyanis

minden fűtőanyag feleslegessé válnék és szén nélkül lehetne az iparvállalatok gépeit üzemben tartani.

A találmány ilyen módon hamarosan ki fogja szorítani a szén az iparból és a technikát új, beláthatatlan perspektíva elé állítja.

— **Kiutasították Teheránból az örmény érseket.** Londonból jelentik: Teheránban a perzsiai örmény érsek kiutasítása általános felzúdulást keltett. A lapok nagy cikkeket foglalkoznak a szovjettel összekötötést fenntartott egyházi üzemével.

A nők legkedveltebb írói!!!

A nőknek Colette, Gyp és Glyn. Sok százezer asszony, leány gyönyörködik bennük. Most 70 százalékkal olcsóbbak ezen írók legjobb könyvei!

GYP	
Line imádója	52 lej
Az örök bakfis	52 lej
A szép Guerandné	52 lej
A züllött társaság	52 lej
GLYN	
Acél és kova	52 lej
Az ellentét	52 lej
Ez az ára	80 lej
Férfi és leány	80 lej
A karrier	80 lej
A második Ambrozine	80 lej
A nagy feladat	80 lej
A nagy pillanat	80 lej
Öt év múlva	52 lej
Római színjáték	50 lej
Tul az óceánon	80 lej
Vak szerelem	60 lej
ESCHRUTH	
Arvácska	40 lej
Lengyel vér	60 lej
Magamért szeressen	40 lej
A medvevár lovagja	40 lej
Boldogság csillaga	40 lej
Diadal	40 lej
Hazárd	40 lej
Zsugori néne	40 lej
COLETTE	

KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Hirdessen az Uj Keletben

A nagyv konferenc

A Zsidó Nemz irodájához most di konferencia d eredményei. Sor eredmények érke

Kolozsvár: B Lajos, Glück A, Harnik Ferenc, László, Kasztnertonné, dr. Krém Ernő, Perl Béla, ner Mór, Koós L. delegátusok: Jus zsefné, Léb Jendorné, Gottlieb M. Ohlbaum Etus, József, Klein Sár Goldstein Herma Goldstein Vilmos

Temesvár: Ver Adolfné, dr. Weimó, Löbl Henrik, Róth Dezsőné, Ré Dezső, Gross Igné Henrik. Pótdeleg Emil, Rothbart J. la, Kastriener S. Weisz Imre, Epr Sándorné, Kendé né, Wartenfeld O

Nagyvárad: Mittelmann Jaka Mose, dr. Váradi Leitner Zoltán, G. delegátusok: Berkbaum Miksa, Silbfried Eduard, Blubéla, Katz Rudol

Beszterce: Dr. Kallus Lajosné, P. Elijah. Pótdel Miksa, Silbermantán Oradea, Brac

Kisjenő: Fon S. pótdelégátus: Gott

Marosvásrhely: zsó, dr. Weissburgmond, Tihanyi P. Hamlet Jenő, P. Aron, dr. Bréger zsef, Schwartz H. Hirsch Márton.

Első tavasz. (O lozsvári Magyar Ernő és Brodsky tatta be tegnap egy Színház opeperett librettója rosszabb, mint a legkét jelenet h és erővel van meg néje azonban ann demel: meleg, szírozottan kvalitásos preciz volt: Kond ségében tündökölt. lenyűgözte a közö humora, kedvesség volt. Ihász Aladár volt közvetlenségé Jenő szépen énekel is mind tehetségük totsitva a darab sik

— **Prágában könk szerelik fel a r jelentik:** A lapok k örséget könnyfakass nek ellátni és egy reznek részére, am kendővel 200 méter erővel lehet vizsu rondség tüntetés sorban ezekkel az meg a rend helyre

— **Statistika a rnyletokról.** Newy vatalos kimutatás az idén „csak” 58 tént, míg az előző napjában a bomban volt. Egy-egy bomb ezer, az előző évben okozott, ami arra n ták egyre erősebb é használnak.

— **Robbanás a pban.** Prágából jelen esétlenség történt a gyárban. Eddig ism láda töltény felobb rül foglalatokoskodó k égési sebeket szenved házbaszállítás után munkásnó életbenm nek reményt az orv után a munkaterem nit azonban sikerül elterjedt volna, am trófát idézett volna

A nagyvárad-i cionista konferencia delegátusai

A Zsidó Nemzeti Szövetség központi irodájához most jutnak be a nagyvárad-i konferencia delegátus választásainak eredményei. Sorrendben a következő eredmények érkeztek be:

Kolozsvár: Berger Dezső, Farkas Lajos, Glück Andor, Gottlieb Lajos, Harnik Ferenc, Hochmann Jakab, Katz László, Kasztner Rezső, Kertész Mártonné, dr. Krémer Armin, Nimberger Ernő, Perl Béla, Ullman Andor, Waldner Mór, Koós Leó, dr. Weisz Jenő. Pótdelégátusok: Just Mose, dr. Fischer József, Léb Jenőné, Weinberger Nándorné, Gottlieb Mendel, Neumann Jenő, Öhlbaum Etus, Klein Miksa, Gottlieb József, Klein Sándor, Berkovits Bernát, Goldstein Hermann, Neumann Mose, Goldstein Vilmos és Leitmann Dezső.

Temesvár: Vermes Ernő, dr. Weil Adolfiné, dr. Weisz Arnold, Reitter Ernő, Löbl Henrik, Fried Mihály, dr. Róth Dezsőné, Reiter Károly, dr. Gábor Dezső, Grosz Ignác, Böhm János, Stern Henrik. Pótdelégátusok: dr. Rosenberg Emil, Rothbart Jakabné, Schönauer Ella, Kastriener Samu, Fuhrmann J., Weisz Imre, Eppler Jakab, dr. Nobel Sándorné, Kende Ráchel, Reik Adolfiné, Wartenfeld Oszkár.

Nagyvárad: Wasserstrom Sándor, Mittelmann Jakab, Ráth Efraim, Juszt Mose, dr. Váradi Ödön, dr. Bárdos Imre, Leitner Zoltán, Glückmann Zoltán. Pótdelégátusok: Berkovits Bernát, Kesztenbaum Miksa, Silbermann József, Gottfried Eduard, Blum Zsigmond, dr. Löw Béla, Katz Rudolf, dr. Weimann Izsó.

Beszterce: Dr. Halberg Gyula, özv. Kallus Lajosné, Pistiner Efraim, Fuchs Eliahu. Pótdelégátusok: Dr. Timár Miksa, Silbermann Andor, Leitner Zoltán Oradea, Brauer Saul.

Kisjenő: Fon Sándor, Prinez Ernő, pótdelégátus: Gottlieb Hermann Oradea

Marosvásárhely: Dr. Engelberg Dezső, dr. Weissburg Chaim, Révész Zsigmond, Tihanyi Dezső, Hirsch Simon, Hamlet Jenő. Pótdelégátusok: Kovács Aron, dr. Bréger Sámuel, Fritsch József, Schwartz Ernő, Láng Frigyes, Hirsch Márton.

Első tavasz. (Operettbemutató a kolozsvári Magyar Színházban.) Anday Ernő és Brodszky Miklós operettjét mutatta be tegnap este a kolozsvári Magyar Színház operettgyűjtése. Az új operett librettója nem jobb és nem rosszabb, mint a legtöbb operetté, bár egy-két jelenet határozottan stilusosan és erővel van megcsinálva benne. A zenéje azonban annál több dicséretet érdemel: meleg, színes, sok helyütt határozottan kvalitatív. Az előadás nívós és precíz volt: Kondor Ibolya teljes szépségében tündökölt, játéka, tánca éneke lenyűgözte a közönséget. Betegh Bébi humora, kedvessége ezúttal is elragadó volt. Ihasz Aladár alakítása is telve volt közvetlenséggel és humorral. Nádor Jenő szépen énekel: a többi szereplők is mind tehetségük legjavát adták, biztosítva a darab sikerét.

— Prágában könnyfakasztó bombák-kal szerelik fel a rendőrséget. Prágából jelentik: A lapok közlése szerint a rendőrséget könnyfakasztó bombákkal készülnek ellátni és egy vizitortályt is beszereznek részére, amelyből motoros fesszékkel 200 méter távolságra is kellő erővel lehet vizsugarakat lövelni. A rendőrség tüntetések alkalmával elősorban ezekkel az eszközökkel kísérli meg a rend helyreállítását.

— Statisztika a csikágói bombamerényletekről. Newyorkból jelentik: Hivatalos kimutatás szerint Csikágóban az idén „csak” 58 bombamerénylet történt meg az előző évek első kilenc hónapjában a bombamerényletek száma 98 volt. Egy-egy bomba az idén átlag 400 ezer, az előző évben 200 ezer dollár kárt okozott, ami arra mutat, hogy a banditák egyre erősebb és nagyobb bombákat használnak.

— Robbanás a pozsonyi tölténygyárban. Prágából jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt a pozsonyi tölténygyárban. Eddig ismeretlen okból egy láda töltény felrobbant. A töltények közül foglalatokból két munkásné súlyos égési sebeket szenvedett. Egyik a körnázbaszállítás után meghalt, a másik munkásné életbenmaradásához sem fűznek reményt az orvosok. A robbanás után a munkateremben tűz támadt, amit azonban sikerült lokalizálni mielőtt elterjedt volna, ami borzalmas katasztrófát idézett volna elő.

Leleplezték az atomrombolás feltalálóját, aki nem más mint egy fegyházviselt betörő

Az állítólagos feltaláló többszázézer márkával megkárosította egy németországi városka lakosságát

Berlin, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alchimisták korszaka lejárt és az aranyesinálók helyett most a modern technika és fizika állítólagos kísérletezői csapják be a hiszékeny embereket találmányaik meséjével. Legutóbb a németországi Malehov városka lakossága lett az áldozata egy csalónak, aki az atomrombolás korszakalkotó találmányának a meséjével fosztogatta hónapokon át a hiszékeny embereket.

Az atomrombolás problémája évtizedek óta foglalkoztatja a tudományt, amely tisztában van azzal, hogy a megoldás nemcsak teoretikus értékkel bírna, hanem kimeríthetetlen energiaforrással ajándékozna meg az emberiséget. Az atomrombolás gyakorlati megoldása egyet jelentene azzal, hogy az emberiség minden fizikai munkát az atomok felbontása következtében felszabaduló energiámmal végeztethetne el, ami gyökeresen megváltoztatná a világ berendezését. Érthető tehát, hogy a tudományos, de a laikus közvélemény is intenzív érdeklődést tanúsít a probléma megoldását célzó kísérletek iránt. Köznapi nyelven szólva, konjunktúrája volt ezeknek a kísérletezőeknek és ez a csábító alkalom ősi recept szerint nemcsak a tudósokat és sarlatánokat, hanem a szélhámosokat is a lombikokhoz esalta, akik az atomrombolás iránti érdeklődés anyagi sándorait akarták kihasználni.

A kutatóknak ebbe az utóbbi csoportjába tartozik — mint ez most kiderült — a Mexikóból Németországba visszaszármazott Friedrich Jonas dr., aki Sietow községben ültött tanyáit és onnan árasztotta el a világot kutatása részleteredményeinek híreivel, amelyek csakhamar nagy figyelemre találtak. — Felfigyeltek a tudósok, majd egy pár ügyesen lanszozott újsághír nyomán a laikus közönség, azután a német ipar és a politika prominens személyiségei. Jonas dr. ugyanis a világtól félrevonulva folytatta buvárkodását, de gondja volt arra, hogy mégis rajta legyen a világ szeme. Jonas dr. úgy „oldotta” meg a problémát, hogy egy komplikált apparátus segítségével fölbotort a víz atomjait és hidrogént nyert. Illetékesek és illetéktelenek előtt több ízben bemutatta eljárását, amely mindannyiszor kitűnően sikerült és teljes mértékben meggyőzte a kísérletek közönségét a találmány komoly voltáról. Az eljárás tökéletesítése nagy anyagi befektetést igényelt s minthogy Jonas dr. a helyi hatóságok támogatását nem tudta megnyerni, Malehov városkában nézett anyagi források után. Ezirányú kísérletezése csakhamar eredménnyel is járt és

háromszázézer márká alaptőkével megalapította a malehovi armaturaműveket.

Az új társaság átvett egy gyártelepet, amelynek üzemét berendezte a Jonas dr.-féle atomrombolási eljárásra.

A munka megkezdődött, a találmány természetéből folyóan a legnagyobb titokban, zárt kapuk és ajtók mögött. De a Jonas dr. még ezeket az óvintézkedéseket is keveselte, mert azt állította, hogy mindez csak körmondfontan ügyes manőver volt mecénásai bizalmának megszerzésére. Jonas dr. mellékesen elejtett szavakkal célzott arra, hogy ő tulajdonképpen Hohennau gróf és családja használná a nevet, hogy annál hatékonyabb védelmet nyerjen a személye ellen irányuló támadások elől. Azt állította, hogy sokan tudnak eljárásának korszakalkotó jelentségéről és találmánya Németország gazdasági hatalmasságainak érdekeit súlyosan sérti. Ezért kért védelmet, ezért jelent meg egy hónappal ezelőtt a malehovi rendőrségen, ahol közölte, hogy élete veszélyben

forog és kérte, hogy nyujtsanak hatósági védelmet. Az agyafurt szélhámos azonban elszámította magát, mert éppen a malehovi rendőrség épületében tett látogatása törte ki a nyakát. A rendőrigazgató már régen gyanakodott rá és Jonas dr. meglepetésszerű látogatását felhasználta arra, hogy észrevétlenül lefénképeztesse a feltalálót. A fénykép alapján a rendőrség kutatni kezdett a feltaláló személyazonosságát után. A rendőrigazgató gyanakodása teljes mértékben helytálló volt s megállapították, hogy a „korszakalkotó” eljárás állítólagos feltalálója

azonos Friedrich Jonas rovottmultu egyénnel, akit 1907-ben a német bíróság betörések miatt négyévi fegyházbüntetésre ítelt,

amelyet az utolsó napig kitöltött. Jonas 1911-ben szabadult a német fegyházból és attól az időtől nyilván Mexikóba vándorolt ki. Nemcsak a fénykép, hanem az ujjlenyomatok összehasonlítása is ugyanezt az eredményt adta. A rendőrség ekkor, biztos adatokkal a kezében, véget akart vetni a feltaláló szélhámos további üzelmeinek, de Jonas az utolsó pillanatban megérezte a közelgő veszélyt és megkísérelte a szökést. Külföldre akart jutni, de Lübeckben utólérték és letartóztatták. Csak akkor tünt ki, hogy

az egész atomrombolási eljárás községes csaláson alapszik.

A schwerini gyár pinécijében hidrogénnel telt palackokat találtak s azokban megtalálták a magyarozatát annak, hogyan működtek Jonas „atomromboló” gépei. A nyomozás megindult s már az első lépések eredménye is arra mutat, hogy a szélhámos blöffjének a német politikai és ipari élet számos vezető egyénisége is felült és anyagi, vagy egyéb támogatást nyujtott.

KÖZGAZDASÁG

A Banca Naționala legutóbbi kimutatása szerint a bankjegyforgalom növekvő tendenciát mutat

Bucuresti—Bukarest, október 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Banca Naționala október 11-i kimutatása szerint a bankjegyforgalom az október 4-én kimutatott 19 milliárd 316.3 millió lejre 19 milliárd 206 millió 473.206 lejre esett. A váltótárca 316 millió 938.629 lejjel emelkedett és most 7 és félmilliárd lejen áll.

Az angazsmánok fedezeti stókkja növekedőben, 10 milliárd 888 millió 960.344 lej, amelyből az országban lévő arany 5.355.968.146 lej, a külföldön lévő arany 3.919.466.728 lej. Devizák értéke 1 milliárd 613 millió 525.470 lej.

Tekintetbe véve, hogy az angazsmánok összege 26 milliárd 197 millió 540 ezer 342 lej, kitűnik, hogy az aranykészlet aránya az angazsmánokhoz 35.41 százalék, míg a teljes stókk aránya az angazsmánok összegéhez 41.56 százalék.

A stabilizációs kölcsön által biztosított 2 milliárdos államhiteleből az állam még egy milliárd 400 millió lejt tartozik visszafizetni. Az államkinestár tartozása változatlanul 3.699.056.589 lej. Értékpapír és áruhitel csökkenőben: 786.698.718 lej.

A visszleszámitolási kamatláb változatlanul 9 százalék.

A fapiacon ujjabb áresések várhatók az angol-orosz szállítási egyezmény következtében

Prága, október 21. A német sajtó jelentése szerint a Russian Softwood import Syndikat, az orosz szandikátus között megállapodás jött létre, amelynek értelmében Oroszország 1931-ben 600 ezer standard fát fog szállítani Angliának. A megállapodás megnyugtatta az északi piacokat, amelyek azt várták, hogy Oroszország 750 ezer standard fát fog szállítani Anglia részére. Szakértők körében az a vélemény alakult ki, hogy ez a megállapítás azt bizonyítja, miszerint az orosz fatermelés tervét nem tudták megvalósítani.

A megállapított árak a folyó árakon alól vannak, de mindennek ellenére a

svéd és finn faipari körök remélik, hogy az ő angol exportjuk is tekintélyes lesz. Anglia évente 1.6–1.7 millió standard fát igényel olyanformán, hogy az oroszokkal kötött megállapodás ellenére is Svéd- és Finnország mintegy egymillió standard fát fognak szállítani Angliának. Szeptember végéig Svédország 825 ezer standard fát szállított, fennmarad még 275 ezer standard fa a lekötött mennyiségből. Annak ellenére, hogy a fapiacon viszonylagos nyugalom van, valószínű, hogy ujjabb áresések várhatók, mert az orosz faárak Angliában az egész világpiacra döntően fogják befolyásolni az árakat.

Az Angol Bank új aranykészlete. Londonból jelentik: Az Angol Bank a mai napon négy milliárd fontsterlingnyi aranyat kapott Ausztráliából. A bank 6993 fontsterling rudaranyat adott el. Ugyan csak most adott el a bank kétezer fontsterlingnyi éremaranyat.

Huszonöt százalékkal emelkedett a Szovjet fa- és géptermelése. Londonból jelentik: A szovjet ipari népbizottsága statisztikai kimutatást adott ki, mely szerint szénbányászatban, fatermelésben és mezőgazdasági gépek gyártása terén a termelés az elmúlt évi mennyiséghez képest 25 százalékkal emelkedett.

Jutakonferencia Párizsban. Párizsból jelentik: A nemzetközi kereskedelmi kamara Rose karukuttai nagyiparos elnökletével jutakonferenciát tartott, amelyen résztvettek Európa iparállamainak szövögyárai is. A delegátusok főleg az egységes vámételek ügyét tárgyalták. Minden kérdésben megállapodás jött létre.

Tiltó rendelet az orosz áruk behozatalánál. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közzétette a vámhivatalokhoz, amelyben szigorúan tiltja azoknak az orosz áruknak a behozatalát, amelyek október 15-ig nem jöhetnek be az országba. Hangsúlyozza a rendelet, hogy a kibocsátott engedélyek csak az ország területén belül található árukra érvényesek.

Belgium villamosművel trösztbe tömörülnek. Párizsból jelentik: A belga villamosművek közül a Sofina-csoport és az Emphain-csoport képviselői között hosszabb idő óta tárgyalások folynak arra, hogy Belgiumnak e két elektromos központja technikailag együttműködjön. Erre a konvencióra valószínűleg az adott okot, hogy Belgiumban ujjabb elektromos központot akarnak létesíteni.

ista
n
tisztviselőt

táinak egy részét
te a vizsgálóbíró.
akták tanulmá-
ások igen vontá-
letartóztatottak
elől merereven el-

rendkívül olesó
battak volna. A
sikerültek és a
alkalmával, —
ai főiskolák, az
francia konzul

villamos mo-

rasztották el az
a korszakalkotó
eres bemutatása

gyakorlati fel-
is történeket az
ude-féle gépek-
sz Kuba szíge-
zenkivül a fel-
is számos meg-
gyarváltatottól,
az ő rendszere
akítani. Ezzel

féltelgessé
ül lehetne az
it üzembn

módon hamaró-
ni a szemet az
uj, beláthatat-
lítja.

eránból az ör-
ól jelentik: Te-
mény éreket ki-
fűtött. A
foglalkoznak a
fenntartott egy-

k
eltebb
!!

e Gyp és
r asszony,
lik bennük
I olcsóbbak
könyvei!

52 lej
52 lej
52 lej
52 lej

52 lej
52 lej
80 lej
80 lej
80 lej
80 lej
80 lej
52 lej
50 lej
80 lej
60 lej

40 lej
60 lej
40 lej
40 lej
40 lej
40 lej
40 lej
40 lej

UJ KELET
YABAN

Keletben

